

**CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA**

Broj: 02-03-5035/1

Podgorica, 18.05.2015. godine

**MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
- n/r ministra, g-dina Branimira Gvozdenovića -**

Poštovani ministre Gvozdenović,

Na osnovu Vašeg akta, broj 10-454/10 od 27.04.2015. godine kojim se traži mišljenje na *Predlog zakona o upravljanju otpadom*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Uvidom u Predlog zakona i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, u dijelu generalnih zapažanja ukazujemo da Predlog zakona ne uvažava ekonomske kriterijume u pogledu odlaganja i upravljanja otpadom. U poređenju sa važećim pravnim okvirom, Predlog zakona uvodi nove principe i metode postupanja sa otpadom i u tom pogledu ima ograničavajući uticaj na poslovni ambijent.

U okviru primjedbi i sugestija po pojedinačnim odredbama, ukazujemo na sljedeće:

U vezi sa članom 6 kojim se definišu obaveze proizvođača, mišljenja smo da je navedena odredba previše široko postavljena, uvažavajući činjenicu da se odnosi na sav otpad. Navedeni član propisuje obavezu „privrednom društvu i preduzetniku, koji proizvodi proizvode da proizvede dizajnira, odnosno projektuje i tokom proizvodnje sprovodi tehnološki postupak i koristi sirovine i druge materijale, koji će obezbijediti da proizvod bude tehnički trajan, odnosno sa dužim upotrebnim vijekom i pogodan za višekratnu upotrebu, tokom proizvodnje i dalje upotrebe proizvoda nastaju najmanje količine otpada i da se obrada otpada nastalog od tog proizvoda može sprovoditi na pravilan, bezbjedan i način koji ima najmanji negativni uticaj na životnu sredinu.“ U vezi sa navedenim cijenimo da može imati ograničavajući uticaj na privredne aktivnosti imajući u vidu da navedena odredba nije vezana za ekonomske kriterijume proizvođača, posebno ukoliko se radi o otpadu koji nije opasan i okolnostima da je njegovo deponovanje relativno isplativije za proizvođača, jer i za postupak odlaganja otpada trošak snosi sam proizvođač otpada.

U vezi sa članom 12 kojim se utvrđuje proširena odgovornost proizvođača, privredna društva ili preduzetnici, koji proizvode ili unapređuju, obrađuju, prodaju ili uvoze električne i elektronske proizvode, vozila, gume, baterije i akumulatore, ambalažu i ulja za podmazivanje i tečnosti i uvoze polovne električne i elektronske proizvode, vozila,

gume, baterije i akumulatore i polovnu ambalažu i ulja za podmazivanje i tečnosti imaju proširenu odgovornost za organizovanje poslova upravljanja otpadom koji nastaje od navedenih proizvoda. Uvažavajući činjenicu da će implementacija navedene odredbe pored dodatnih obaveza proizvesti i povećanje troškova proizvođačima, u dijelu analize procjene uticaja propisa u RIA obrascu neophodno je navesti iznos troškova koje će primjena navedene odredbe izazvati.

U vezi sa članom 13 kojim se definiše organizovani sistem, proizvođač, odnosno uvoznik obavezan je da se uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada koji nastaje od proizvoda iz člana 12 stav 1 ovog Zakona na način da sam osnuje i obezbijedi funkcionisanje sistema ili da se uključi u sistem kojim upravlja privredno društvo koje ispunjava uslove iz stava 2 ovog člana. Takođe, uz zahtjev za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada privredno društvo iz stava 1 ovog člana podnosi sljedeće:

- 1) podatke o podnosiocu zahtjeva (ime i adresa, odnosno naziv i sjedište);
- 2) ugovor sa jednim ili više proizvođača, odnosno uvoznika, koji su u prethodne tri godine stavili na tržište, odnosno pustili u slobodan promet najmanje 30% od ukupne količine jednog od proizvoda iz člana 12 stav 1 ovog zakona koji su proizvedeni, odnosno uvezeni u Crnu Goru; kojim je, pored ostalog, utvrđeno prenošenje prava i obaveza za organizovanje obavljanje aktivnosti iz člana 12 stav 2 tač. 3 i 4 ovog člana;
- 3) specifikaciju vrsta otpada za koje, u ime proizvođača, odnosno uvoznika, organizuje obavljanje aktivnosti iz člana 12 stav 2 tač. 3 i 4 ovog zakona i preuzima obaveze utvrđenih u članu 48 stav 7, članu 50 stav 5, u propisu iz člana 51 stav 5, član 52 stav 7, član 53 stav 5 i propisu iz člana 54 stav 7 ovog zakona; i
- 4) tehničke i organizacione kapacitete.

Uvažavajući činjenicu da će implementacija navedene odredbe pored dodatnih obaveza proizvesti i povećanje troškova proizvođačima, u dijelu analize procjene uticaja propisa u RIA obrascu neophodno je navesti iznos troškova koje će primjena navedene odredbe izazvati.

U vezi sa članom 13 stav 6 kojim se određuje rok u kojem potvrdu o upisu u registar iz stava 4 ovog člana, odnosno o odbijanju zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada Agencija izdaje podnosiocu zahtjeva u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva, mišljenja smo da je navedeni rok potrebno skratiti uzimajući u obzir činjenicu da se administrativni postupak sastoji isključivo od izdavanja potvrde.

U vezi sa članom 16 kojim se uređuje ponovna upotreba i recikliranje gdje se "upravljanje otpadom vrši na način da se najmanje 50% ukupne mase sakupljenog otpadnog papira, metala, plastike i stakla, iz domaćinstava i drugih izvora u kojima su tokovi otpada slični sa tokovima otpada iz domaćinstava, pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranje i najmanje 70% neopasnog građevinskog otpada pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranje i druge načine prerade, kao što je korišćenje za zamjenu drugih materijala u postupku zatrpavanja isključujući materijale iz prirode." Uvažavajući navedeno, neophodno je definisati ko će snositi odgovornost u slučaju neispunjavanja predviđenih ciljeva. Takođe, cijenimo da će pritisak u slučaju postojanja zakonske obaveze pasti na proizvođače otpada, građane i privredu. U tom kontekstu, privredni

subjekti će biti primorani da vrše recikliranje, čak i otpada za koji nije isplativo obavljati postupak recikliranja što će uticati negativno na njihovu konkurentnost.

Uvažavajući činjenicu da će implementacija navedene odredbe pored dodatnih obaveza proizvesti i povećanje troškova proizvođačima, u dijelu analize procjene uticaja propisa u RIA obrascu neophodno je navesti iznos troškova koje će primjena navedene odredbe izazvati.

U vezi sa članom 22 kojim se programom odlaganja biološko razgradivog otpada utvrđuju mjere za smanjenje količine biološko razgradivog otpada koji se odlaže, uključujući i mjere recikliranja, kompostiranja, proizvodnje biogasa i materijala i/ili energetske prerade, radi obezbjeđivanja da količina biološko razgradivog komunalnog otpada koji se odlože na deponiju dostigne nivo od 35% od ukupne mase biološko razgradivog otpada proizvedenog u 2010. godini, mišljenja smo da je neophodno definisati ko će snositi odgovornost u slučaju neispunjavanja predviđenih ciljeva. Takođe, smatramo da postavljeni ciljevi ne uvažavaju tržišne kriterijume, utičući negativno na poslovanje privrednih subjekata. S tim u vezi, u dijelu analize procjene uticaja propisa u RIA obrascu neophodno je navesti iznos troškova koje će primjena navedene odredbe izazvati.

U vezi sa članom 31 kojim se definiše sadržaj saglasnosti na plan upravljanja otpadom proizvođača, potrebno je definisati rok, kao i u kojoj fazi izrade plana upravljanja otpadom Agencija izdaje saglasnost.

U vezi sa članom 35 kojim se definiše zahtjev za izdavanje dozvole za preradu i/ili zbrinjavanje otpada mišljenja smo da je u cilju pojednostavljenja postupka dokumentaciju koju posjeduju drugi državni organi potrebno pribaviti po službenoj dužnosti. Takođe, u stavu 2 utvrđeno je šta je neophodno da zahtjev sadrži, dok se u stavu 3 utvrđuje podnošenje dodatne dokumentacije, između ostalog i „drugih dokumenata na zahtjev Agencije.“ S tim u vezi, mišljenja smo da je u cilju izbjegavanja stvaranja dodatnih biznis barijera neophodno jasno utvrditi sve uslove za ispunjenje zahtjeva.

Uvažavajući činjenicu da će implementacija navedene odredbe pored dodatnih obaveza proizvesti i povećanje troškova proizvođačima, u dijelu analize procjene uticaja propisa u RIA obrascu neophodno je navesti pozitivne posljedice navedene odredbe kao i iznos troškova koje će primjena navedene odredbe izazvati.

U vezi sa članom 38 kojim se uređuje sakupljanje i/ili tranposrt otpada gdje „sakupljanje i/ili transport otpada može da vrši privredno društvo ili preduzetnik ako ima sredstva i opremu za sakupljanje i transport otpada i skladište radi privremenog skladištenja otpada u skladu sa članom 40 stav 2 tačka 4 ovog zakona i potreban broj zaposlenih, odnosno sredstva i opremu za transport otpada i potreban broj zaposlenih“ neophodno je u dijelu analize procjene uticaja propisa u RIA obrascu navesti iznos troškova koje će primjena navedene odredbe izazvati.

U vezi sa članom 40 kojim se utvrđuje zahtjev za upis u registar sakupljača i/ili prevoznika otpada, uvažavajući činjenicu da će implementacija navedene odredbe pored dodatnih obaveza proizvesti i povećanje troškova proizvođačima, u dijelu analize procjene uticaja propisa u RIA obrascu neophodno je navesti iznos troškova koje će primjena navedene odredbe izazvati.

U vezi sa članom 44 kojim se uređuje upravljanje komunalnim otpadom, u stavu 2 predviđeno je da „izvorni proizvođač komunalnog otpada dužan je da odvaja (selektuje) komunalni otpad radi njegovog odvojenog sakupljanja i recikliranja, u skladu sa ovim zakonom.“ S tim u vezi, mišljenja smo da je u članu 3 Predloga zakona neophodno definisati značenje izraza „proizvođač komunalnog otpada“.

U vezi sa članom 45 kojim se uređuje upravljanje biootpadom, u stavu 1 predviđeno je da se „biootpad odvojeno sakuplja, u skladu sa lokalnim planom, radi organskog recikliranja na način kojim se obezbjeđuje visok nivo zaštite životne sredine i zdravlja ljudi.“ Uvažavajući činjenicu da će implementacija navedene odredbe pored dodatnih obaveza proizvesti i povećanje troškova proizvođačima, u dijelu analize procjene uticaja propisa u RIA obrascu neophodno je navesti pozitivne posljedice navedene odredbe kao i iznos troškova koje će primjena navedene odredbe izazvati.

U vezi sa članom 48 kojim se uređuje otpad od električnih i elektronskih proizvoda u stavu 3 definisano je da „privredno društvo ili preduzetnik iz člana 39 stav 1 ovog zakona dužan je da vrši sakupljanje, odnosno prevoz otpada od električnih i elektronskih proizvoda na način koji omogućava sprovođenje postupka pripreme za ponovnu upotrebu i preradu otpadnih komponenti ili cijelih električnih i elektronskih uređaja.“ Dalje u stavu 6 definisano je da „privredno društvo iz člana 13 stav 2 ovog zakona dužno je da na godišnjem nivou sakupi otpad od električnih i elektronskih proizvoda za domaćinstvo u količini od:

- najmanje 40% prosječne godišnje mase električnih i elektronskih proizvoda datih na tržište u posljednje tri godine, do 14. avgusta 2021. godine i
- najmanje 65% prosječne godišnje mase električnih i elektronskih proizvoda datih na tržište u posljednje tri godine, dostiće se poslije 14. avgusta 2021. godine“, dok je stavom 7 predviđeno da „privredno društvo iz člana 13 stav 2 ovog zakona dužno je da preduzme potrebne mjere radi obezbjeđivanja da se od:
  - sastavnih djelova i materijala od preuzetog električnog i elektronskog otpada od velikih kućnih aparata i automata preradi 80% prosječne mase po uređaju i ponovno upotrebi ili reciklira najmanje 75% prosječne mase po uređaju;
  - sastavnih djelova i materijala od preuzete električne i elektronske otpadne opreme za informacionu tehnologiju (IT) i telekomunikaciju, otpadne opreme za zabavu i otpadnih fotonaponskih panela preradi najmanje 75% prosječne mase po uređaju i ponovno upotrijebi ili reciklira najmanje 65% prosječne mase po uređaju;
  - sastavnih djelova i materijala od preuzetog električnog i elektronskog otpada od malih kućnih aparata, opreme za osvjetljenje, električnih i elektronskih alata, igračaka i opreme za slobodno vrijeme i sport i instrumenata za praćenje i nadzor preradi najmanje 70% prosječne mase po uređaju i ponovno upotrijebi i reciklira najmanje 50% prosječne mase po uređaju.“

Uvažavajući činjenicu da će implementacija navedene odredbe pored dodatnih obaveza proizvesti i povećanje troškova proizvođačima, u dijelu analize procjene uticaja propisa u RIA obrascu neophodno je navesti pozitivne posljedice navedene odredbe kao i iznos troškova koje će primjena navedene odredbe izazvati.

U vezi sa članom 50 kojim se uređuju otpadna vozila, u stavu 4 definisano je da „privredno društvo ili preduzetnik iz stava 1 ovog člana dužan je da:

- vodi evidenciju o svim fazama obrade;
- obezbijedi zbrinjavanje djelova iz otpadnog vozila koji se ne mogu preraditi;
- obezbijedi izdvajanje opasnih materijala i komponenti iz otpadnog vozila radi dalje obrade", dok je u stavu 5 utvrđeno da „privredno društvo ili preduzetnik iz stava 1 ovog člana dužan je da preduzme potrebne mjere kako bi se obezbijedilo:
- najmanje 95% ukupne mase preuzetih otpadnih vozila na godišnjem nivou ponovo upotrijebi ili preradi;
- najmanje 85% ukupne mase preuzetih otpadnih vozila na godišnjem nivou ponovo upotrijebi ili reciklira.
- za vozila koja su proizvedena prije 1. januara 1995. godine ponovo upotrijebi i preradi najmanje 75%, odnosno ponovo upotrijebi i reciklira najmanje 70% od ukupne mase preuzetih otpadnih vozila na godišnjem nivou.“

Uvažavajući činjenicu da će implementacija navedene odredbe pored dodatnih obaveza proizvesti i povećanje troškova proizvođačima, u dijelu analize procjene uticaja propisa u RIA obrascu neophodno je navesti pozitivne posljedice navedene odredbe kao i iznos troškova koje će primjena navedene odredbe izazvati.

U vezi sa članom 52 kojim se uređuju otpadne baterije i akumulatori, u stavu 7 predviđeno je da „privredna društva ili preduzetnici koji su upisani u registar sakupljača, odnosno imaju dozvolu za preradu i/ili zbrinjavanje otpadnih baterija i akumulatora dužni su da obezbijede da:

- 1) stepen sakupljanja otpadnih baterija i akumulatora iznosi 45% od ukupne mase baterija i akumulatora koja je stavljena na tržište u prethodnoj godini;
- 2) stepen recikliranja otpadnih baterija i akumulatora iznosi:
  - 65% u odnosu na prosječnu masu preuzetih otpadnih olovnih baterija i akumulatora sa kisjelinom, uključujući recikliranje olova u baterijama i akumulatorima;
  - 75% u odnosu na prosječnu masu preuzetih otpadnih niki-kadmijumskih baterija i akumulatora;
  - 50% u odnosu na prosječnu masu drugih preuzetih otpadnih baterija i akumulatora.“

Uvažavajući činjenicu da će implementacija navedene odredbe pored dodatnih obaveza proizvesti i povećanje troškova proizvođačima, u dijelu analize procjene uticaja propisa u RIA obrascu neophodno je navesti pozitivne posljedice navedene odredbe kao i iznos troškova koje će primjena navedene odredbe izazvati.

U vezi sa članom 80 kojim se utvrđuju finansijska sredstva za odlaganje otpada na deponiji i zatvaranje deponije u stavu 1 definisano je da „proizvođač otpada dužan je da plati sve troškove odlaganja otpada na deponiji i troškove zatvaranja, nadzora i kontrole poslije zatvaranja deponije.“ S tim u vezi, u dijelu analize procjene uticaja propisa u RIA obrascu neophodno je navesti iznos troškova koje će primjena navedene odredbe izazvati.

U vezi sa članom 84 kojim se utvrđuje naknada za privremeno skladištenje u stavu 1 definisano je da „za komunalni, odnosno neopasni građevinski otpad, koji je uskladišten duže od godinu dana, odnosno duže od dvije godine na lokaciji za privremeno skladištenje, za svaku godinu produženog skladištenja plaća se naknada u iznosu od 10 € po toni komunalnog, odnosno 7 € po toni neopasnog građevinskog otpada.“

Uvažavajući činjenicu da će implementacija navedene odredbe pored dodatnih obaveza proizvesti i povećanje troškova proizvođačima, u dijelu analize procjene uticaja propisa u RIA obrascu neophodno je navesti primjere uporedne prakse kao i iznos troškova koje će primjena navedene odredbe izazvati.

Sa aspekta implikacija na budžet, ukazujemo na sljedeće:

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst uređuju se pitanja sprječavanja nastanka otpada, vrste i klasifikacija otpada, uslovi i način upravljanja otpadom i druga pitanja od značaja za upravljanje otpadom, dok na osnovu dostavljenog teksta i Izvještaja o analizi uticaja propisa nije prikazan finansijski aspekt uređenja stanja u oblasti upravljanja otpadom.

Članom 20 dostavljenog Predloga, upravljanje otpadom vrši se u skladu sa državnim planom upravljanja otpadom i lokalnim planovima upravljanja komunalnim i građevinskim otpadom koji ne sadrži ili nije izložen opasnim materijama. Državni plan upravljanja otpadom kao osnovni dokument kojim se uređuju dugoročni ciljevi upravljanja otpadom sadrži akcioni plan, dinamiku finansiranja i izvore finansijskih sredstava potrebnih za realizaciju Državnog plana.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta u načelu daje saglasnost na Predlog zakona o upravljanju otpadom, s tim što će prilikom izrade Državnog plana upravljanja otpadom za navedeni period ocijeniti usaglašenost mjera i dinamike ostvarenja ciljeva upravljanja otpadom sa finansijskim mogućnostima definisanim Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, godišnjim zakonom o budžetu i Smjernicama makroekonomske i fiskalne politike.

S poštovanjem,

 MINISTAR
Radoje Žugić

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

Ministarstvo održivog razvoja i turizma

NAZIV PROPISA

Predlog zakona o upravljanju otpadom

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Predlog zakona o upravljanju otpadom (u daljem tekstu: Predlog zakona) obezbjeđuje:
  1. prenošenje odredbi, za oblast upravljanja otpadom, relevantnih propisa EU u zakonodavni okvir Crne Gore, a posebno Direktive o električnom i elektronskom otpadu (2012/19/EU),
  2. prenošenje dijela odredbi Direktive o upravljanju otpadom od mineralnih sirovina (2006/21/EZ), čime se stvaraju uslovi za donošenje podzakonskog akta i prenošenje odredbi ove direktive u zakonodavni okvir Crne Gore,
  3. jasnije odredbe pojedinih članova u cilju stvaranja preduslova za bolje razumijevanje normi i kvalitetniju implementaciju Zakona o upravljanju otpadom.
- Crna Gora je opredjeljujući se za proces evropskih integracija prihvatila obavezu harmonizacije odnosa u svim javnim politikama sadržanim u Acquis-u, što, pored usaglašavanja našeg sa zakonodavnim okvirom EU u oblasti upravljanja otpadom, podrazumijeva i punu implementaciju donijetih propisa. Nedostatak stručnih i finansijskih kapaciteta uzrokuje određene probleme u sprovođenju Zakona o upravljanju otpadom. Predlogom zakona se daje doprinos boljem razumijevanju normi, a time i prevazilaženju jednog dijela problema koji se odnose na nedostatak stručnih kapaciteta.
- Posljedice problema su neuređeno stanje u ovoj oblasti čime se ugržavaju životna sredina i zdravlje ljudi (odlaganje otpada pojedine opštine vrše na lokacijama koje ne ispunjavaju propisane uslove, ne vrši se selektiranje otpada i prerada otpada i sl.), neracionalno se troše, odnosno ne upravlja se sa ograničenim prirodnim resursima (minerali, rude, fosilna goriva i sl.) na održiv način, ne ostvaraju se potrebni pomaci koji će omogućiti da Crna Gora ispuni svoje obaveze u pogledu ostvarenje ciljeva u pogledu recikliranih količina otpada (komunalnog, posebnih vrsta otpada i građevinskog otpada).
- Prije svih oštećeni su građani Crne Gore, jer žive u neuređenom prostoru na kome se nalazi otpad. Ovakvo stanje ne doprinosi stvaranju uslova za razvoj turizma, a stvara i poteškoće privrednim subjektima da otpad koji generišu tokom tehnološkog postupka zbrinjavaju na ekonomski najracionalniji način.
- Zadržavanjem postojećeg stanja ("staus quo") nastaviće se sa ugrožavanjem životne sredine, što u određenim situacijama može izazvati i probleme u prekograničnom kontekstu i upravljanje resursima na neodrživ način. Takođe nastaviće se devastiranjem prirodnog ambijenta, čime će se povećati i rizik za zdravlje ljudi. Zadržavanje postojećeg stanja uticaće i na dinamiku procesa pregovora sa EK, a time i prolongiranje da Crna Gora dobije status punopravnog člana zajednice evropskih država. Ovakvo stanje izvjesno će dovesti i do nepoštovanja rokova dogovorenih u procesu pregovora, što će prouzrokovati mjere koje Evropska komisija preduzima protiv članica koje ne ispunjavaju obaveze utvrđene propisima EU.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Donošenjem Zakona o upravljanju otpadom daje se doprinos ostvarenju cilja koji se odnosi na povećanje stepena transponovanosti odredbi relevantnih propisa EU u dio propisa Crne Gore vezan za oblast upravljanja otpadom.
- Ostvarenje navedenog cilja je direktno vezano sa Strategijom održivog razvoja, Strategijom upravljanja otpadom u Crnoj Gori, Strategijom regionalnog razvoja i sl.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Kao što je već navedeno zadržavanje „status quo“ stanja nije prihvatljivo. U procesu EU integracija potrebno je obezbijediti pravovremno prenošenje odredbi pojedinih propisa EU u relevantne propise u Crnoj Gori. U suprotnom, gubi se vrijeme koje je sad već presudan faktor za stvaranje uslova i implementaciju usvojenih propisa, odnosno primjeni prakse i standarda koji važe za sve zemlje članice EU u Crnoj Gori.
- Donošenjem Zakona o upravljanju otpadom stvaraju se preduslovi za ispunjenje obaveze uspostavljanja i stvaranja uslova za funkcionisanje sistema produžene odgovornosti proizvođača, odnosno uslovi za uspostavljanje sistema upravljanja električnim i elektronskim otpadom, ali i drugim posebnim vrstama otpada kao što su: otpadna vozila, otpadne baterije i akumulatori, otpadne gume, otpadna ambalaža i otpadna ulja za podmazivanje i tečnosti. Takođe, stvaraju se uslovi za upravljanje otpadom koji nastaje od rudarstva, odnosno od eksploatacije mineralnih sirovina (otpad iz Termoelektrane, KAP-a, rudnika boksita, lignita, olova i cinka i sl).

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Direktno pozitivne uticaje primjena Zakona o upravljanju otpadom imaće na građane i očuvanje životne sredine. Indirektno pozitivne uticaje imaće na razvoj turizma i unapređenje poslovnog ambijenta. Ne prepoznaju se negativni uticaji implementacije ovog zakona.
- Primjena ovog zakona uticaće na povećanje troškova proizvođača, odnosno uvoznika proizvoda iz kojih nastaju određene posebne vrste otpada. Ovo povećanje troškova imaće uticaj i na povećanje cijena, a time i na kupovnu moć građana. Takođe, primjenom ovog zakona povećaćće se troškovi eksploatacije mineralnih sirovina.
- Pozitivni efekti donošenja Zakona o upravljanju otpadom su takvi da će srednjoročno i dugoročno nadmašiti troškove navedene u prethodnoj alineji. Evidentno je da pravilno upravljanje otpadom doprinosi smanjenju troškova u oblasti zdravstva, sanacije i rekultivacije lokacija devastiranih neadekvatno odloženim količinama otpada, kao i troškova u smislu kaznenih mjera koje će Crna Gora, kao članica EU, morati da plaća u slučaju da ne bude u mogućnosti da implementira donijete propise i sl. Takođe, pozitivni efekti se mogu sagledati i kroz očuvanje prirodnih resursa, a time smanjene spoljnotrgovinskog deficita Crne Gore.
- Donošenjem Zakona o upravljanju otpadom podržava se formiranje novih privrednih subjekata

(privrednih društava) i razvoj preduzetništva. Predlog zakona propisuje olakšice za preduzeća sa manje od 10 zaposlenih u dijelu oslobađanja obaveze vođenja evidencije o otpadu radi vođenja godišnje statistike za oblast upravljanja otpadom (član 46).

- Implementacijom ovog zakona doći će do određenih administrativnih opterećenja u pogledu povećanja broja zaposlenih u cilju ispunjenja obaveza utvrđenim EU propisima u oblasti upravljanja otpadom. Za kvalitetnu implementaciju ovog zakona potrebno je planirati zapošljavanje tri službenika u Ministarstvu održivog razvoja (ekonomista, tehničko lice i pravnik), i to za obavljanje poslova:
  - izrade godišnjih izvjestaja o sprovođenju Državnog plana upravljanja otpadom (član 27) i monitoringa sprovođenja utvrđenih mjera i realizacije obaveza, monitoringa uspostavljanja sistema upravljanja posebnim vrstama otpada, kao i uspostavljanja i funkcionisanje sistema produžene odgovornosti proizvođača i uvoznika koji se odnosi na posebne vrste otpada (član 12, 68 i 92),
  - koordinacije aktivnosti sa opštinama koje se odnose na realizaciju projekata u oblasti upravljanja otpadom, davanje saglasnosti na lokalne planove upravljanja komunalnim i građevinskim otpadom, kao i praćenja realizacije lokalnih planova upravljanja komunalnim i građevinskim otpadom,
  - monitoringa sprovođenja Zakona o upravljanju otpadom i oko trideset i pet podzakonskih akata donijetih na osnovu ovog zakona, pripreme za učešće i učešće u procesu pregovara sa Evropskom komisijom, praćenje izmjena jedanaest relevantnih direktiva EU za oblast upravljanja otpadom, kao i analize ostvarivanja obaveza u vezi ciljeva koji su navedeni u propisima EU, odnosno Zakonu o upravljanja otpadom i podzakonskim aktima.

Kroz zakonska rješenja, kao što su navedena u ovom predlogu, procjena je da neće biti biznis barijera za privredne subjekte i razvoj preduzetništva.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
  - Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
  - Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
  - Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
  - Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?;
  - Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
  - Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
  - Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
  - Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
  - Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.
- Donošenjem novog Državnog plana upravljanja otpadom (u daljem tekstu: Državni plan) čije donošenje je planirano za III kvartal 2015. godine, znaće se tačan iznos finansijska sredstva za implementaciju ovog zakona.
- Obezbeđivanje finansijskih sredstva vršice se u kontinutetu u periodu do 2020. godine.
  - Implementacijom ovog zakona proizilaze međunarodne finansijske obaveze koje se prije svega odnose na vraćanje kredita koje su odobrile međunarodne finansijske institucije Crnoj Gori za realizaciju ovog zakona.
  - Na osnovu analiziranih potreba, planiraće se finansijska sredstva u budžetu i za ovu i u većem dijelu i za narednu godinu.
  - U Predlogu zakona utvrđena je obeza donošenja podzakonskih akata u roku od 36 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog predloga.
  - Implementacijom ovog zakona ostvariće se povećanje prihoda Budžeta Crne Gore u dijelu koji se odnosi na naplate naknada i kazni, kao i u dijelu obaveza koje proističu iz produžene odgovornosti proizvođača, odnosno uvoznika otpada.
  - Korištena je metodologija iz Državnog plana punog povrata troškova sa dva scenarija, sa i bez prihoda.

